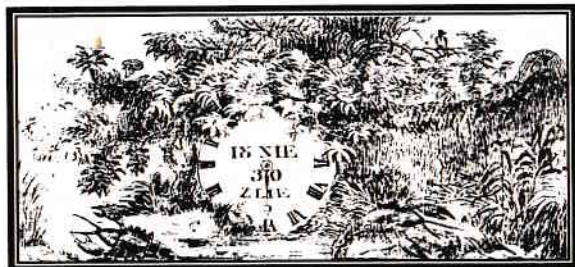

LBRIS

We know
books

Antoaneta Olteanu

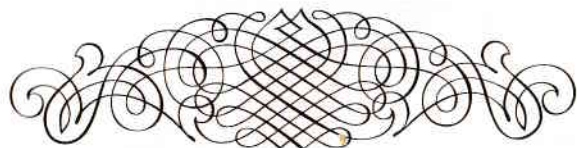
Calendarele poporului român

iunie

denumire populară

cireșari, cireșar, cireșeri,
cireșel, luna cireșelor

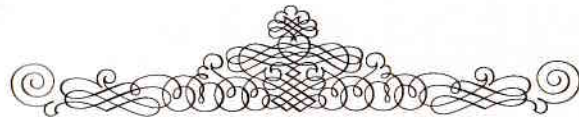
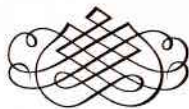
Sfaturi generale: Nu mânâți oile prin locuri umede, ca să nu se ia călbeaza; dați-le mai des sare cu bradu-ciumei; strângeți mlădioare de sălcii, stejari, mesleacăni, uscați-le și păstrați-le iarna pe seama oilor. Sămânați conopide (carfiol) și gullii (calarabe) pe iarnă; tundeți frăgării; udați pomii; oltuți-i; săpați școalele de pomi (Mangiuca, 1882, p. 20). ♦ Când e zăduf, scutește vitele, adăpostindu-le la umbră. Oculează pădureții mai bine după ploaie și cu deosebire seara și dimineața. Seamănă ridichi de toamnă. Când iarba e mai în floare, cosește-o. De pățimesc porcii de grumazi, din cauza căldurii, dă-le leacuri pentru stomac. Astfel, este în apotecă pulberea de *Helleborus albus*. La cei mari le dai cât ține vârful cuțitului, la cei mici pe jumătate. Sapă viile a doua oară înainte ori după înflorire. De umbliă furnicile la coșnițe, închide-le calea, ungând cu petrolu scândura pe unde se urcă. Uscă cireșe, vișine și strugurei pentru iarnă. Seamănă rapiță (CS, 1918, p. 75).

Prevestiri de timp. Când fulgeră și tună mult în luna iunie, atunci vara are să fie nouroasă (Gorovei, 1995, p. 268). ♦ Iunie mai uscat decât umed umple buțile cu vin (CRP, 1944, p. 36). ♦ Oamenii și vântul de iunie curând se schimbă (CRP,

1944, p. 36). ♦ Iunie umed și rece strică întreg anul (CRP, 1944, p. 36). ♦ Călătoria furnicilor vestește an bun (CRP, 1944, p. 36). ♦ Omidele multe sunt semn de vin și grâu mult (CRP, 1944, p. 36). ♦ Săritul peștilor vestește furtună (CRP, 1944, p. 36). ♦ De sunt mulți bureți iuți, iarna viitoare are să fie ușoară (CRP, 1944, p. 36). ♦ Rusalii umede, Crăciun gras (CRP, 1944, p. 36). ♦ Prea multă ploaie în iunie este stricăcioasă viței și stupilor (Mangiuca, 1882, p. 20). ♦ Vânt de roadă, vânt de poame (Niculiță-Voronca, I, p. 290). ♦ Dacă bate în iunie vântul de miazănoapte, atunci rodește grâu mult (Mangiuca, 1883, p. 20). ♦ Dacă plouă în iunie, va fi grâu, dar nu va fi mălai (Gherman-5, p. 137).

1 iunie

Sf. Mc. Iustin Martirul și Filosoful;
Sf. Mc. Iust, Iustin, Hariton,
Firm și Valerian

Sf. Mc. Iustin Martirul și Filosoful. Acesta a fost din Flavia Siriei, pe vremea împărăției lui Marcu Aurelie și Antonin, și filosof s-a numit. Deci mergând la Roma, dat mai zisului împărat Antonin anafora înscris împotriva rătăcirii idolilor, și dezvinuitoare credinței celei în Hristos, cu care pre una adevărindu-o și întărindu-o, adică pre bună credința creștinilor, iară pre cealaltă, adică înșelăciunea idolească supuinđu-o cu dovediri din Scripturi, deci fiind zavistuit de Criscent filosoful, fu omorât cu vicleșug, muncit fiind mai nainte cu multe munci (*Mineiele*, X, p. 13).

Sf. Mc. Iust, Iustin, Hariton și Valerian. Acești sfinți s-au nevoit la Roma, stând de față înaintea lui Rustie eparhul, și după multe munci li s-au tăiat capetele (*Mineiele*, X, p. 13).

Sf. Mc. Firm. Aceasta a fost în zilele lui Maximian, și pentru credința în Hristos fu prins și adus către Magon ighemonul și, neplecându-se a da jertfă la idoli, fu dezbrăcat și bătut cu vine, după aceea spânzurat și strujit. Apoi i-au tăiat vinele cu briciul și-l zdrobiră pe la încheieturi și-i zdromatică pântecelul, „pulpele și armurile cu cuțite și fu împroșcat cu pietre, și mai pre urmă de toate i-au tăiat capul, și așa a luat cununa luptelor sale (*Mineiele*, X, pp. 13-14).

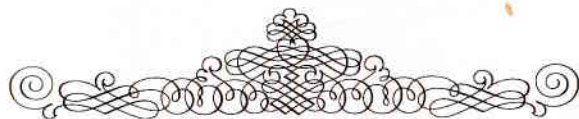
Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou
de la Suceava;
Sf. Nichifor Mărturisitorul,
Patriarhul Constantinopolului

Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava.

Acest sfânt mucenic Ioan a fost cu neamul din strălucita și marea cetate Trapezunda. Carele lângă mare viețuire având și pre la multe cetăți era înotând, și neguțătorie multă făcând. Iară odinioară înotând el în corabie și adeseori văzându-l pre dânsul vrăjmașul diavol rugându-se lui Dumnezeu și postindu-se, și pre cei ce pătimeau de boale în corabie miluindu-i și mângâindu-i, pizmuindu-l, a ridicat asupra lui pre stăpânul corabiei, carele era de eresul latinesc și foarte nemilosiv, cumplit și fără de omenie, vrând ca să-i împiedice calea mântuirii și din credința cea întru Hristos să-l despartă. Deci a început sfântul Ioan cu dânsul pre mare în corabie mergând a se prici pentru credință. După aceasta au ajuns la Cetatea Albă, ce este în Țara Moldovei, fiind atuncea partea aceea stăpânită de turci. Și intrând în cetate acest corăbier, a spus ighemonului cetății (...). Muncitorul, îndată răcnind, a poruncit îndată să întinză pre mucenic la pământ și mai cumplit să-l bată. Iar oarecare iudov batjocorind pre mucenicul, a luat o sabie și, ajungând pre sfântul, îndată i-a tăiat capul...

Deci a venit aceasta la auzul binecredinciosului și de Hristos iubitorului marelui domn Alexandru cel Bun, cel ce stăpânea atunci toată Moldovlahia și partea mării aceea, carele iubitor de mucenici fiind, împreună cu sfatul preasfințitului arhiepiscop și mitropolit Iosif, îndată a trimis boieri cu destulă oaste la Cetatea Albă, iară ei cu

grăbire și mare cinste au adus la dânsul sfintele moaște ale mucenicului și, primindu-le, le-au pus în sfânta mitropolie în Suceava, la luminatul său scaun, unde feluri de tămăduiri face sfântul (*Mineiele*, X, pp. 35-36, 37).

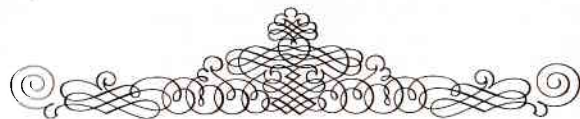
Sf. Nichifor Mărturisitorul, Patriarhul Constantinopolului. Aceasta a fost pe vremea împărăției păgânului împărat Constantin Copronim, născut în împărăteasa cetăților; și părinții lui erau de bun neam și vestiți. Cinstitul Nichifor tocmai din naștere a fost înfășat cu cununile ortodoxiei și crescut cu laptele buneii credințe, și trecând vârsta pruncească și bine învățând, s-a așezat în ceata scriitorilor. După aceea socotind pre toate că sunt ca niște plevi și păienjeni, s-a dus din cetate și a mers la Propontida, și acolo singur fu dat către Dumnezeu, petrecând cu multe trude și petrecere rea. Deci întâmplându-se a se săvârși marele arhieru Tarasie, Nichifor acesta a fost rugat de împăratul să ia scaunul patriarhiei Constantinopolei (*Mineiele*, X, p. 21).

Tradiții: Sf. Ioan de la Suceava se ține pentru că i s-a tăiat capul și o prăznuim pentru sănătate (*Speranția*, VII, 160). ♦ Se ține pentru că are moaște și e făcător de minuni (*Speranția*, VIII, f. 33 v). ♦ E apărător de toate relele (*Speranția*, VIII, f. 73 v). ♦ Sf. Ioan de la Suceava, numit și Bulți, se ține pentru viermi. Acest sfânt deschide glasul la păsări (*Speranția*, VIII, f. 123 v). ♦ Sf. Ioan de la Suceava era băiet, păștea vitele tatălui său pe tolocă, și tatăl său îl vedea adesea uitându-se la cer, rugându-se și răsând. – Măi, de ce râzi tu când te uiți în sus? – Când vă vei vedea răsând,

să pui piciorul dumitale pe al meu și vei vedea. Tatăl său a făcut așa și a văzut cerul deschis și pe Dumnezeu fiind în mână tunul (tunetul), așa, ca un bici împodobit cu flori. Cu pușca aceea Dumnezeu, în tot anul spre Anul Nou, blagoslovește lumea, și ce picură din pușcă aceea avem; și îndată își scrie, își înseamnă în care țară are să fie pâine, în care nu, care om are să moară, cine are să se nască, ce are să pățească ș.a. Unde nu s-au rugat oamenii de Dumnezeu, acolo nu dă pâine (Pamfile, 1997, p. 62). ♦ Sf. Ioan a fost cioban în vremea lui. Ajungând într-o seară acasă, vede că i s-a rătăcit un miel. Luându-se apoi pe urma lui, fără pic de mânie în suflet, l-a urmărit pas cu pas, dar de prins nu-l putea prinde, căci aproape amândoi fugeau deopotrivă. Treceau peste tot, pe pământ și peste ape, mergând amândoi pe deasupra și nescufundându-se. Tocmai târziu Ioan ciobanul prinse mielușelul și, ridicându-l în brațe, începu să-l dezmierde și să-i sărute picioarele, zicând: – Sărăcutul de dânsul! Tare trebuie să-l mai doară picioarele! Iar Dumnezeu, de sus, văzându-i mila lui cea curată și sufletul său cel bun, mirându-se că, în loc să ucidă îndată pe cel care îl făcuse să alerge într-atâta, îl dezmiardă și îl sărută, își vărsă asupra lui harul cel dumnezeiesc și-l prefăcu în sfânt (Pamfile, 1997, p. 63). ♦ Sf. Ioan a petrecut un timp îndelungat într-o Biserică din România, unde se vede că nu i-a plăcut. Adesea era văzut părăsind noaptea biserica și peregrinând departe.

Când a ajuns la „Biserica Sf. Ioan de la Suceava”, unde e și azi, peregrinările au încetat. Localitatea era pe atunci un tăpșan deșert cu bălării. Oamenii spunând că sfântului nu-i place biserica cea veche, i-au zidit o capelă, pe care sfântul a întrebuițat-o pentru rugăciune. Capela, devenind mică pentru lumea care venea acolo, s-a făcut o biserică mare (Brill, II, p.231). ♦ După strămutarea moaștelui Sf. Ioan la Mitropolia cea nouă, el a făcut diferite minuni. Ieremia Movilă avea la curte un polonez care, mergând într-un an cu Vodă la sărbătoarea sfântului Ioan, a văzut multă lume venită pentru moaștele sfântului. Cum era de credință apuseană, a început să hulească oamenii și sfintele moaște. Imediat a început să sară, pentru că diavolul a intrat în el și l-a chinui rău. Nu s-a potolit decât după rugăciunea Mitropolitului către Dumnezeu și Sf. Ioan (Brill, II, p.231).

Apărător de rele și durere: Sf. Ioan de la Suceava e rău de diferite primejdii. Cei ce vor lucra în această zi li se sucește corpul, schimonosește pe om (Speranția, IV, f. 310). ♦ Se ține în casă, spre a nu se înțepa, pentru a nu-i durea ochii (Speranția, III, f. 261 v). ♦ Se ține pentru ciumă (Speranția, VIII, f. 24). ♦ Se ține pentru a feri de piatră (Speranția, VII, f. 146 v). ♦ Se ține de femei, pentru a nu mânca moliiile tortul și hainele (Speranția, VIII, f. 163).

Magie: Se strâng buruieni pentru leac (Speranția, VIII, f. 383).

3 iunie

*Sf. Mc. Luchilian și
cei împreună cu dânsul*

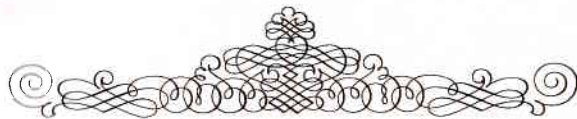

Sf. Mc. Luchilian. Acest sfânt Luchilian a fost în zilele împăratului Aurelian, mai înainte popă idolesc fiind, bătrân de vârstă și cărunț, locuind aproape de cetatea Nicomidiei. Deci întorcându-se spre credința lui Hristos și aducându-se înaintea comitului Silvan și nevrând să se lepede de Hristos și să-și ție legea cea dintâi, a fost zdrobit la fălci și bătut cu toiege, și spânzurat cu capul în jos. După aceea fu băgat în temniță și mai apoi îl spânzurară pe o cruce, și așa și-a dat sufletul lui Dumnezeu (*Mineiele*, X, p. 44).

4 iunie

*Sf. Mucenici Zotic,
Atal, Camasis și Filip de la Niculițel;
Sf. Mitrofan,
Patriarhul Constantinopolului*

Sf. Mucenici Zotic, Atal, Camasis și Filip de la Niculițel. Cei patru martiri au fost descoperiți pe teritoriul comunei Niculițel; localitatea aceea era în antichitate o așezare romană rurală pe teritoriul orașului Noviodunum, Isaccea de astăzi. Astăzi moaștele martirilor de la Niculițel se păstrează în biserica mănăstirii Cocoșu (*Proloage*, X, pp. 12, 13).

Sf. Mitrofan, Patriarhul Constantinopolului.

Acesta a trăit în zilele marelui Constantin, întâiul împărat al creștinilor, fiind fiu a lui Dometie, care era frate al împăratului Prov, și a născut doi feciori: pe Prov și pe Mitrofan. Acest Mitrofan cugetând cu socotire deplină credința idolilor ca rătăcită și mincinoasă, a venit la credința lui Hristos și s-a botezat. Și mergând la Bizanț, locuia cu Tit, episcopul aceleiași cetăți, care era om sfânt și purtător de Dumnezeu, care văzând pe Mitrofan că era împodobit cu fapte bune, l-a introdus în clerul bisericii. Deci, după moartea episcopului Tit, a luat scaunul Dometie, tatăl Sfântului Mitrofan; și după moartea lui Dometie s-a făcut episcop Prov, fiul lui, și ținând Biserica zece ani, s-a mutat către Domnul; și îndată s-a suit în scaunul Bizanțului Mitrofan, fratele lui Prov și fiul lui Dometie; pe care aflându-l marele Constantin, episcop la Bizanț, și luând aminte și la buna faptă a lui, și la tocmirea firii sale și la sfințenia ce avea, spun că numai puțin pentru dânsul, dar mai ales pentru plăcerea locului cetății ce era cu aer sănătos, și roditor și lângă mare, așezat fiind între doua părți ale lumii (a Europei și a Asiei) a îndrăgjit locul și a arătat asupra lui atâta dorire și nevoie, și nu s-a scumpit de cheltuială și a zidit marea cetate a Constantinopolului, care întrecea pe toate cele făcute de oameni, și era mai presus de acelea. Întru care a așezat puterea și împărăția, mutând-o de la Roma cea veche. Deci, strângându-se Sinodul cel dintâi, ce s-a făcut la Niceea, fericitul acesta Mitrofan n-a luat parte din pricina slăbiciunii și a bătrâneții, căci zăcea în pat, veștejindu-i-se firea de îndelungarea vremii, ci a trimis pe cel mai întâi dintre preoți, pe Alexandru, bărbat cinstit, pe care și moștenitor al scaunului l-a făcut. Căci întorcându-se împăratul cu purtătorii de Dumnezeu părinți, și săvârșindu-se Sinodul, atunci a zis dumnezeiescului Mitrofan, că i s-a arătat de

